

DE STANDAARD

Woensdag 16 November.

Abonnementsprijs per 8 maanden:
Voor Amsterdam / 2.50. — Buiten Amsterdam franco / 2.90.
Enkele Nummers 5 Cents aan het Bureau.

BUREAU: Warmoesstraat 106, Amsterdam.
Directeur-Uitgever J. A. WORMSER.

Advertentiën, van 1 tot 6 regels 90 Cents,
iedere regel daarenboven 15 Cents. Aanvragen of vermelding
van liefdegaven 10 Cents per regel.

De komende stembus.

II.

Er is aan het saamgaan op lossen voet nog een ander gevaar verbonden, dat zeer noodlottige werking op de toekomst van de Antirevolutionaire partij zou uitoefenen.

Evenals in elke Staatspartij vindt ge ook bij de Antirevolutionaire een voorhoede en een achterhoede. Naar den aard onzer menschenlijke verhoudingen moet dit zoo en kan dit niet anders, en is het zoo goed.

De één wil te hard vooruit en vervalt licht in het euvel van *Principiën-reiterij*, terwijl de ander iets te bang is om den voet vooruit te zetten, en dies neigt tot stilstaan.

Had ge nu niets dan *Uhlanen*, die vooruit- en doorstoven, dan waart ge als partij uiteengestoven eer ge het wist. En ook hadt ge niets dan *Landweereserve*, dan wierdt ge nooit in het open veld gezien. De Landweer overnacht liefst onder de schaduw van haar *Penaten*!).

Vandaar dat de getemperde, maar toch veerkrachtige actie van een staatkundige partij het best verzekerd is, als ge *Uhlanen* voorop en *Landweereserve* achter u hebt, met goede, geöfende linietroepen in het midden.

Op politiek terrein heet dit nu progressistisch en conservatief, vooruitstrevend en behoudziek. En daartusschen is het eigenlijke corps, dat den hardloopers nu en dan verplicht halt te maken en de reserve gedurig aanport, om wat sneller op te rukken.

En zoo hebben ook wij dan onze *gauche*, die hard vooruit wil, en onze *droite*, die tragelijk zich voortbeweegt; bij ons geheel toevallig met Franschen term genoemd, omdat Groen van Prinsterer zich naar de antithese met de Fransche Revolutie vormde.

Is hiermede nu gezegd, dat de gehele *droite* eigenlijk treuzelaars, en heel de *gauche* welbezien driftkoppen zijn?

Het heeft er niets van.

Wie zoo denkt, redeneert uit de boeken en kent het leven niet. Tusschen de hoogste en laagste tonen ligt in het leven altoos heel een reeks van gamma's. Ook in den regenboog is overgang van tint, om van licht tot donker te komen. En zoo ook op politiek terrein vindt ge allerlei fijne, ongemerkte overgangen, die het cement voor elke partij zijn.

Met te zeggen, we hebben een *gauche* en een *droite*, hebt ge dus nog niets gezegd. En om eenigszins een trouw beeld van het leven te schetsen, moet ge in elk dezer beide weer een deeling van drieën maken.

Ge vindt er bij de *gauche* die, o, zoo heet gebakerd zijn, dat ze liefst in vollen galop van u weg, het veld in vlogen. Ge treft er anderen aan, die ja, nog wel mannen der *gauche* zijn, maar met buien van onbegrijpelijke schroomvalligheid. En daartusschen in staat voor uw *gauche* de hoofdgroep, de eigenlijke kern, die de heetgebakerden wat tegenhoudt en de schroomvalligen wat prikkelen moet. En zoo komt heel deze groep vooruit.

En niet anders staat het met de *droite*. Heel achteraan bij die *droite* vindt ge lieden, die ge soms verdenkt van op houten beenen te strompelen of eer achteruit te krabbelen. In haar voorhoede zijn er, die blijkbaar meer sympathie voor de gematigde *gauche*, dan voor deze onverbetelbare strompelaars koesteren. En daartusschen in staat de hoofdmacht der *droite*, die links en rechts aan voor- en achterhoede de hand reikt.

Dit is geen eigenaardig verschijnsel van de Antirevolutionaire partij, maar een verschijnsel, dat aan alle partijen in alle landen alle eeuwen door gemeen is, maar dat gewoonlijk te veel wordt voorbijgezien.

Ruwweg in tweeën in te deelen

1) Huislijk dak.

is ook zooveel makkelijker. Niets dan nacht en dag; en geen oog voor fijne schakeering.

Maar nu ter zake.

Trekt ge nu met een zoo fijn geschakeerd legerke in het veld, om op lossen voet met een heel ander leger saam te werken, wat gebeurt dan?

Onvermijdelijk dit, dat in *casu* de Roomschegezinden zich met groote overmacht bij de *droite* aansluiten, en dat zoodoende het evenwicht in uw eigen partij geheel verbroken wordt.

Reeds in de periode, die achter ons ligt, viel dit slag op slag, zoo bij de stembus als in het Parlement, te merken.

Rome liet dan verluiden: Ge zijt zeker van mijn steun, mits ge een man van de *droite* candideert. En gelijk het dan gaat, had men in een gewaagd district daar wel ooren naar. Zelfs al had men liever een man der *gauche* gekozen, behield toch een man der *droite*, die er kwam, altoos voorkeur boven een man der *gauche*, die het onderspit delfde.

Immers feitelijk stond dan de keus tusschen een Liberalist en een man van de *droite*. En kon dan de keus twijfelachtig zijn?

Ook in het Parlement hetzelfde verschijnsel.

Er is in het Parlement bij meer dan één gelegenheid met de Roomschegezinde Kamerleden saamgewerkt; en een enkel maal niet zonder succes.

Doch natuurlijk was dit voor hen, die onzerzijds deze samenwerking leidden steeds een heet hangijzer. Eerst had men dan in eigen club een formulering te vinden, die het midden tusschen de weet fractieën hield. Maar hiermede was men er nog niet. Dan toch moest nog met de Roomsche partij onderhandeld; en daar deze in den regel nog stugger dan onze *droite* was, kreeg men in den regel een resultaat, waaruit elk korreltje, dat aan herkomst van de *gauche* deed denken, vaak spoorloos verdwenen was.

Laat ge dit proces nu ongehinderd en ongestoord doorwerken, dan krijgt ge tot resultaat: 1°. dat in de club het evenwicht tusschen onze beide fractieën zoek raakt en de *gauche* van haar rechtmatigen invloed beroofd wordt; en 2°. dat in de parlementaire actie zelfs het kleine deel van invloed, dat haar in de club dan nog overbleef, wegsmeelt. Kort gezegd: Dat feitelijk heel uw *gauche* ophoudt, in de uitkomst mee te tellen. Ze wordt tot machteloosheid gedoemd. Ze ligt aan handen en voeten gebonden, en ten leste verdwijnt ze.

Dit is nu reeds onder ons volk gevoeld. Dit is keer op keer in klachten der pers merkbaar geweest. *Marnix* zong er zijn wilden wraakzang tegen. Op te schrillen toon, ongetwijfeld, maar toch niet zonder *betrakkelijk* recht.

— — —

Maar, zegt ge, zou dit nu zulk een ramp zijn? El, laat dan de *gauche* versmelten. Dan houden we toch nog altoos een sterke *droite* over. En immers ook de *droite* is Antirevolutionair!

Wat dunkt u? zoo vragen we hiertegen op onze beurt. Als ge uit rijden gaat, en de *gauche* zijn de paarden, die den wagen trekken, en de *droite* zit in het rijtuig, komt ge dan heusch met de *droite* vooruit als men u de paarden afspant, en u als *droite* met uw rijtuig midden op den weg laat staan?

Vergeet niet: Er moet in elke partij stuwkracht werken, of ze staat stil; en deze stuwkracht zit bij elke partij in haar *gauche*, nooit in haar achterhoede.

Afsnijding van uw *gauche* staat dus gelijk met het wegnemen uit uw partij van elk beginsel van actie. Ge staat dan stil. Stilstaan is achteruitgaan. En eens aan het achteruit glijden, zullen de Roomschegezinden u nog

wel iets verder naar den Conservatieven hoek helpen.

Het vaandel wierd nooit bij eenige partij door haar *droite*, maar altoos door haar *gauche* gedragen. De *droite* is bezonnen rekenaar. De *gauche* kent den gloed voor het beginsel. Een man van de *droite* eerbiedigt het beginsel, maar vindt het toch eigenlijk wel wat lastig, en doet daarom gedurig alsof hij het niet ziet. De *gauche* daarentegen leeft met en voor het ideaal van haar beginsel en pronkt er dies eer te veel mee.

Even noodlottig als het daarom zijn zou, indien men de *droite* roekeloos afsneed, minstens even doodend voor onze partij zou een allengs verdwijnen van de *gauche* zijn.

Zonder *gauche*, of met een *gauche*, die tot machteloosheid gedoemd is, gaat uw partij dood.

De Deputatenvergadering, en in haar spoor de *Standaard*, heeft daarom steeds de heetgebakerden der *gauche* weerstaan, zoo dikwijls ze de *droite* als onnut lid wilden afsnijden; maar er eveneens steeds op aangedrongen, dat ook de *gauche* kans moest gelaten, om het vaandel vooruit en verder te dragen.

Aan opprijfsstelling van, aan inschikkelijkheid voor de *droite* heeft het nooit ontbroken; maar tegen ongemerkt dooddrukken van de *gauche* moest even beslist gewaakt.

Tot het uiterste toe is men inschikkelijk geweest; en vooral met het oog op de *Reformbill* kon dit; maar nu mag het dan ook niet verder.

Er zijn grenzen.

En nu vatten we terdege wel, dat de *Tijd* vooral in dit voortzetten van de samenwerking op lossen voet bijzonder heil voor de haar heilige belangen ziet. Niets toch kan haar meer welkom zijn, dan een gestadige indruppeling van haar invloed in onze partij, om wat het verst van haar afstaat machteloos te maken, en wat haar meer verwant is, te sterken. En geen haar van ons hoofd, dat haar dit euvel duidt.

Maar eerlijk als ze is, zal de *Tijd* dan ook moeten toegeven, dat de Antirevolutionaire partij door nogmaals op lossen voet in het veld te gaan, in haar kaart speelt, en voor zich zelve de strop knoopt.

Er ligt dus jok noch scherts in, als het ons geboden schijnt voor de Antirevolutionaire partij, om, blijft haar geen andere keuze, dan samenwerking op lossen voet of terugkeer in haar isolement, zonder aarzeling het isolement te kiezen.

Integendeel, dit zeggen is volle ernst. Het is voor de Antirevolutionaire partij een *levensquaestie*. En tot het stellen dier quaestie hebben we daarom het onbetwistbaarst recht, omdat wij onzerzijds met onze organisatie gereed zijn en in ons program zelf (zie art. 21) ons bereid hebben verklaard tot onderhandeling met elke andere georganiseerde Staatspartij in Nederland.

*** Eindelijk dan toch een program!

In 's Konings residentie heeft men aan de redactie van het *Vaderland* de noodzakelijkheid, om een program te smeden, dan toch ingezien.

Bij een verkiezing, als nu komt, zonder wapperende banier in het veld te trekken staat niet.

De redactie geeft het toe: Dat roepen van »wij zijn en blijven liberaal!» betekent niets.

En het woord bij de daad voegende, scheidt ze dan ook een program voor de Liberale partij.

Klein maar fijn en rein. Slechts twee prentische coquette artikeltjes op een stukje fluweel-papier met gouden rand.

Zie hier dan dit getooverd product: Art. 1. iets doen voor de sociale quaestie, en Art. 2. Het recht beter verzekeren tegen wilkeur!

Nu, we wenschen er de groote liberale partij geluk mee, al doet dit program meer aan een seinvlaggetje dan aan een admiraalsvlag denken.

En als seinvlag is vooral dat Art. 2 opmerkelijk. In het seinboek toch wordt hierbij verwezen naar wat onlangs en met Art. 194 en met Art. 168, ter beveiliging van recht tegen wilkeur, mede door der Liberalisten toedoen, is geschied.

*** Opium.

Steeds sterker dringt zich de overtuiging aan ons op, dat de Antirevolutionaire partij, bij de nieuwe evolutie, die we tegen gaan, niet langer mag meeloopen in het conservatief koloniaal gareel.

De zonde, de klimmende ongerechtigheid, en de uit ongerechtigheid gesproten ellende wordt in Indië te machtig; en niemand steekt meer een hand uit, om aan die ellende een eind te maken.

Langer medegaan op dit booze pad ont-aardt, naar gelang de waarschuwing te luider tot ons kwam, in te onverantwoordelijk schuld tegenover den God van Java en van Nederland.

Er moet een stuiting komen, en ook al bracht ons protest deze stuiting niet aanstands te weeg, nog zou het ons een eere zijn, bijaldien de Antirevolutionaire partij er mede een stoot toe gaf.

Daarom laten we met klimmend genot ook nu weer Breijer's schoone zedingsrede over de *Opium*.

En nu, wat is ook zijn conclusie?

— Inderdaad de *Opiumhandel* der Regering heeft maar één parallel, een eeuwig soortgelijke, nl. den *slavenhandel*, — en dan kunnen nog van dezen laatste lichtzjden worden aangewezen, die bij den opiumhandel geheel ontbreken; — *niets dan donkerheid* van de machten der duisternis — niets dan een gewetenloos vergrijp tegen alle Goddelijke en maatschappelijke wetten.

— Moet niet ieder Nederlander zich *solidair aansprakelijk* gevoelen voor dezen afschuwelijken toestand? Moet hij zich niet schamen, dat zulke dingen kunnen gebeuren in een land, waarover ook onze geëerbiedigde Koning gezag voert?

Vergeet niet, dat zegt een zaakkundige, want Breijer gaat niet over één nacht's. Wat dunkt u, Christenen in Nederland! Is schamen genoeg? Behoort op die schaaft niet ook een daad van boete en berouw te volgen?

Uit de Pers.

Het *Vaderland* laat zich in een opstel, »Evolutie» betiteld, uit over de staatkundige partijen in betrekking tot de komende verkiezingen.

De opzegging van het verbond met de Roomschen, de prediking van isolement door de *Standaard*, heeft, zegt het blad, gewerkt als een knuppel in 't hoenderhok gesmeten. Zeer beleefd is ongetwijfeld de opmerking, dat bij ons zulke uitvalen niet nieuw zijn.

Doch, heet het, met meer heuschheid, verder, ditmaal is 't begrijpelijk:

— Niet alleen toch, dat er zeer weinig punten van sympathie kunnen bestaan tusschen dezen democratischen Calvinist (onzen hoofdredacteur) en de Katholieke en conservatieve fractieën, waarmee hij in en buiten het parlement optrekt, maar zelfs met vele leden zijner eigen partij is de overeenstemming meer schijn dan wezen, waar hij overhelt tot den radicalen vleugel der liberalen, van welken hij in de toekomst voor zijn beginselen meer verwacht, dan van de grootendeels conservatieve elementen, die onze parlementaire rechterzijde vormen.

We kunnen ons na al het in de laatste dagen geschrevene — al ware het slechts om niet vervelend te worden — de moeite sparen om het valsche dezer voorstelling aan te toonen. Het *Vaderland* weet het echter beter dan wij zelf. Als wij zeggen dat het sinds 1878 bij samenwerking ons om een *Reformbill* te doen was, is dat onjuist. Wie dat wilde, had het bij de liberalen moeten zoeken...

Risum teneatis!

Maar al wil de *Standaard* weg, de bondgenooten houden haar vast. (We gaan dus niet heen zonder begeerd te zijn — het *Vaderland* zegt het zelf).

Eerst waren de bondgenooten boos. Maar »het was aardig om te zien», hoe de hoofdorganen van de beide Roomsche groepen spoedig zich als om strijd beijverden de antirevolutionairen tot blijvende medewerking te winnen. De *Tijd*, eerst gebelgd, weigert van de opzegging van het bondgenootschap nota te nemen, ja verzekert: »of gij wilt of niet, wij zullen toch op nu kandidaten stemmen, en gij kunt ons dat niet beletten.» Het *Centrum* antwoordde, dat de antirevolutionairen en Katholieken toch zoovele grieven en zoovele belangen gemeen hadden, dat het na als voor wijs was hand aan hand te gaan tegen het liberalisme.

De fout der Roomsche bladen is, zegt het *Vaderland*, lún waan, dat er »een Katho-

lieke» partij bestaat. Dit bestrijdt het blad — en voor onze lezers, die onze meening dienaangaande kennen, kunnen we hierover kort zijn. — Dr. Kuiper gevoelt, dat het op den duur onmogelijk is met een zoo heterogene massa samen te gaan, die een politiek programma mist, en dat met het oog op den nieuwen toestand de wederzijdsche positie klaar moeten worden. Hij is tot medewerking alleszins geneigd, maar op politieke grondslog.

Nog al begrijpelijk zou men zeggen, en het *Vaderland* merkt dan ook op:

— »Het is en blijft de kracht van Dr. Kuiper, tegenover zijn bondgenooten, maar zeker niet minder tegenover zijn eigen partij, dat hij een politiek program heeft en met een zeldzame virtuositeit telkens nieuwe programma's van actie weet te ontwikkelen. Daarmede is hij er lang in geslaagd de rechterzijde te vangen en te drijven. Niet zonder tegenstribbelingen, vooral in zijn eigen partij. Maar voorshands zijn die tegenstribbelingen, waarover sommige liberalen zoo in verrukking kunnen geraken, meer in staat deernis dan bewondering te wekken. Men spreekt van een partij der heeren Bronsveld en Buytendijk — ellieve waar is die? Dat de vereering der Synodale hiërarchie, die deze heeren vereenigt, voldoende is om een grondslag uit te maken voor een politieke partij, vermochten wij totnogtoe niet ontdekken. Wij voor ons zijn er nooit in geslaagd uit de talloze artikelen, waarmee het uiterst bedrijvige *Wagening'sch Weekblad* den persoon van Dr. Kuiper week op week aantast, een enkele vruchtbare politieke gedachte op te delven. De Kamerleden, die in den kerkelijken strijd tegenover Dr. Kuiper staan, volgen hem dan ook vooralsnog in de politiek, waarvoor Dr. Buytendijk zich met groote naïviteit verbaast en ergert. En wat den heer Bronsveld betreft, nog in zijn laatste »Kroniek» verzekert hij, dat hij niet, al kon hij dat best, wil optreden met een candidatenlijst en een grooter of kleiner programma, maar bepaalt zich tot de vrome veruchting: »God schenke ons bekwaame, vrije en eerlijke mannen.» De kerkelijke hoogleeraar Dr. Van Leeuwen, die naar de eer schijnt te dingen der Driede in Bunde te zijn, maakt het al weinig beter, nu hij in 't *Wagening'sch Weekblad* debuteert met een politiek brief, waarin hij zich bijzonder boos toont op predikanten, die zich met politiek bemoeien, en een besluit optreden noodzakelijk noemt, maar geheel en al verzuimt aan te geven, wie besluit moeten optreden en waarvoor besluit moet worden opgetreden. Weet men nu nog, dat de heeren Bronsveld en Van Leeuwen een verbond met de Katholieken verfoeien en dat Dr. Buytendijk juist altijd met groote warmte zulk een verbond heeft aanbevolen, dan wordt het nog moeilijker te gissen, waarheen deze malcontenten sturen.

Toch is die beweging tegen den leider der antirevolutionairen van beteekenis als bewijs van ontevredenheid, als belemmering, en daarop stuit men ook bij de conservatieve Roomschen. Wat moet dit geven als men een meerderheid wordt? Oplossing der schoolquaestie kan niet 't eenig artikel van het program van actie zijn, en de *Standaard*, zegt het *Vaderland*, noemt haar dan ook niet als grond van samenwerking (?) Toch hebben de Roomschen niet veel anders. Is 't dan wonder, dat de antirevolutionairen weer isolement willen? vraagt het *Vaderland*.

Het opstel, dat in menig opzicht voor ons een ongevraagde, onverdaakte rechtvaardiging bevat, sluit met de opmerkelijke verklaring:

— »Het moge voor ons, liberalen, een eigenaardig genoegeen zijn de eenigszins verlegen evolutien der tegenpartij te bespieden en daarop te speculeeren, het zal met onze kracht treurig geschieden staan, als zij eenvoudig berust op de zwakheid onzer tegenstanders. Ook wij behooren te weten wat wij willen.»

In 't geroep »we zijn en blijven liberaal», ziet het *Vaderland* — anders dan de *Arnh. Cour.* — bitter weinig heil. Er moeten daan volgen en het blad wijst daartoe op sociale wetgeving en versterking der rechtswaarborgen, ook op het gebied van het publieke recht, waardoor paal en perk wordt gesteld aan alle wilkeur.

Een fraai, wel wat idealistisch program. Zou de uitnodiging van het *Vaderland* tot medewerking daarvoor aan welke partij maar wil, ook beduiden, dat het blad verwacht met de liberale vrienden ooit zoover te komen? Is het nu zelf voor een »monsterverbond» niet meer bang?

Buitenland.

Amsterdam, 15 Nov.

De toestand te Parijs.

»t Is niet gemakkelijk wijsheid te verkrijgen uit de tegenstrijdige berichten over de treurige feiten te Parijs», zegt heden de *Ind. p. Belge* en ieder, die b. v. las wat gisteren werd medgedeeld zal 't hiermede eens zijn. De bladen twisten met elkander, en het eenige wat overblijft is getrouw te volgen, wat men verneemt.

Vooreerst dan is gisteren bij vonnis des rechtbank generaal d'Andlau, die nog altijd

voortvluchtig is, tot 5 jaren gevangenisstraf en 3000 francs boete veroordeeld; vrouw Ratazzi tot 3 maanden en 2000 fr. boete; Bayle tot 4 en Courteuil tot 2 maanden. Vrouw De Saint Sauveur werd vrijgesproken.

Het geding tegen generaal Caffarel is, naar men weet, uitgesteld. Wat Wilson betreft, zoo was gisteren in betrekking tot het onderzoek in zake de onderschuiving van brieven het gerucht in omloop, dat tot vervolging tegen hem besloten is. Waarschijnlijk niet zonder verband hiermee is het gerucht, als zou Grévy aftreden als president der Republiek. Dit begint enig geloof te vinden en deswege heerschte gisteren groote beweging onder de Kamerleden. Ook moet lofchroef voor de commissie van onderzoek ernstige, schoon onbepaalde verklaringen afgelegd hebben.

Wat nu ook waarheid zij of niet, een toestand als de huidige moet het aanzien der republiek en de achtung voor haar gevoelig schaden. Een zoo verdeeld en warrig gezin, waarin zoveel wonderlijks voorvalt (en waar blijkbaar something rotten is) maakt overal een droeven indruk. (Zie tel.)

Wederom heeft in Ierland een geweldig tooneel plaats gehad. Een politiekorps, dat naar het eiland Shark was gegaan om achterstallige huurpennningen te innen, werd met steenen ontrouwen. Een gevecht was onvermijdelijk, het hoofd der politie werd gewond. De agenten gingen er nu met de bajonet op los, waarbij een vrouw werd gedood.

De ongeregeldeheden, Zondag 11. op en nabij het Trafalgarplein te Londen gepleegd, waren van ernstiger aard, dan de eerste berichten lieten vermoeden. Neoit toch toonde het plein en de omliggende straten zulk een tooneel van wanorde. De toelief van onruststokers en nieuwsgierigen was buitengewoon groot; in den namiddag werd het plein letterlijk belegd door stroomende volks, die uit alle straten en steegen kwamen opzetten. Slechts met de grootste moeite gelukte het aan de garde te paard en de grenadiers om het plein schoon te vegen. Hoevelen er bij de uitvalen der politie en van het paardenvolk gewond zijn, kan nog niet juist worden opgegeven; men spreekt er van dat het aantal gewonden wel een paar honderd beloopt. Ook tal van agenten bekwamen kwetsuren, die in de hospitalen verbonden werden.

Gisteren verscheen een groot aantal personen voor den rechter, onder beschuldiging van verrijpen, welke met de gepleegde wanordeligheden in verband staan. Zij werden veroordeeld tot verschillende straffen, welke van kleine boeten tot één jaar gevangenis loopen. Het parlementslid Graham is tegen waarborg op vrije voeten gesteld.

De ziekte van den Duitschen Kroonprins.

Het verloop der kwaal wordt in heel Duitschland met zorg gadeslagen. Dedeeming in het lijden van den prins en in de beproevingen, die het vorstelijk huis treffen, is algemeen. Nu voor goed is uitgemakeld, dat het de kanker is, die de keel heeft aangestoken, zullen in alle kerken geregeld gebeden voor den vorst worden opgezonden. Deze zijf moet de vreeslijke mededeeling als een held, zonder een spier in zijn gelaat te vertrekken, hebben aangehoord. De keizer daarentegen was diep geschokt, toen Dr. Schmidt hem het mondeling bericht overbracht der kwaal, waaraan de prins lijdt, en ook, dat deze, na een uur overleggen, er van had afgezien om zich in het struikelhoofd te doen spijden. Tranen stortend, zeide de oude keizer: „het zal alles naar den wil van mijn armen, lieven zoon geschieden.“

Nadat het geneeskundig verslag aan den keizer was uitgebracht, vergaderde het staats ministerie en richtte tot de operatiegen artsen Bergmann, Gerhard, Tobald, Schmidt en Wegener, de vraag, of zij tegen de thane te San Remo getroffen schikking bezwaar hadden. Deze vraag werd ontkennend beantwoord. De operatie blijft dus achterwege ook met toestemming der doctoren, die verklaren, dat de uitsnijding niet voor het uibreken der ziekte op een andere plaats bevestigd en in elk geval met vermindering gepaard gaat. Wanneer de ziekte voortdurend, zodat de ademhaling wordt bemind, zal de luchtpijp worden geopend. Overigens zal de kwaal met verzachtende middelen worden bestreden, terwijl een doelmatige leefwijze en lichaamsbeweging wordt voorgeschreven, om de krachten en den gezondheidstoestand van den lijder, die tot het voorjaar in het zuiden blijft, zoo lang mogelijk opgebouwd te houden.

Men vreesde, dat Lhoste, die een dag of twaalf geleden te La Villette een ballonreis aanvaardde, in gezelschap van Mango, directeur der Gasfabriek te Montdidier, was omgekomen. Men had van beide heeren niets vernomen en dacht dat de ballon de „Arago“ bij de jongste stormen naar zee gedreven en gezonken zou zijn. Men vernam thans echter, dat de ballon „nachts“ bij Révigny (dep. Meuse) is te recht gekomen. De lichtreizigers hadden veel van de koude te lijden, maar hebben belangrijke waarnemingen gedaan.

Te Chicago is den anarchisten toegestaan, bij de begrafenis hunner ter dood gebrachte partijgenooten een optocht te houden, mits er geen vaandels gedragen of toespoken gehouden werden. Met 35 open wagens gingen naar het kerkhof in de buitenstad. Er hebben geen ongeregeldeheden plaats gehad; alleen werden dreigende uitroepen gedaan.

Binnenland.

AMSTERDAM, 15 November.

De heer O. baron Van Wassenaer van Catwijk, dus vernomen wij hem, bracht wederom een onrustigen nacht door en is uiterst zwak.

TWEDE KAMER.

De Kamer was één dag te vroeg bijeen, gekomen. De president moest mededeelen, dat de Commissie van Rapporteurs nog niet gereed was met haar eindverslag over de Indische Begroting; alzoo kon deze nog niet aan de orde gesteld worden. Er bleef niets anders over dan te bepalen heden te drie uur opnieuw samen te komen, in de hoop dat dan het verslag zou zijn uitge-

bracht en dus besloten kunnen worden om Woensdag de Indische Begroting in openbare behandeling te nemen, na enkele kleinere ontwerpen, die reeds tegen Woensdagmorgen zijn aan de orde gesteld.

Heden voormiddag sectiononderzoek. Het is wel zeker, dat de groote lijst van aauhangige wetsontwerpen niet meer in de afdeelingen komen zal; met de overeenkomst met de Rijnspoorwegmaatschappij zal dat wel het geval wezen; of de verlenging van het Bank-octrooi insgelijks nog te behandelen zal, schijnt nog onzeker.

De geloofsbrieven van het nieuwe lid voor Alkmaar, Mr. Levy, zijn goedgekeurd, waarop deze de gevorderde eeden aflegde, met den hoed op, gelijk dat bij de belijders van den Israëlitischen godsdienst gebruikelijk is.

De commissie van rapporteurs heeft thans eindverslag over de Indische begroting uitgebracht.

Staatsbegroting.

In zijn Antwoord op het Voorl. Verslag omtrent hoofdstuk VII B (Financiën) deelt de minister van Financiën mede, dat de verdragen, die de indiening der wetsontwerpen betreffende het pensioenfonds heeft ondergaan, geheel onafhankelijk van hem was. In Mei 11. zijn aan de verschillende Departementen van algemeen bestuur, aan het bestuur van het weduwenfonds voor de Departementen en den Raad van Toezicht over het burgerlijk pensioenfonds, exemplaren van voorloopige ontwerpen van wet o. a. advies toegezonden. Daarop zijn onderscheidene nootzame gewichtige adviezen — het laatste den 12den Augustus 11. — ingekomen, die een nieuwe overweging omtrent de hoofdbeginselen van dit moeilijk onderwerp noodzakelijk maakten.

Tot dat einde is in September een résumé van die adviezen aan de onderscheidende hoofden der Departementen van algemeen bestuur verzonden, dat thans in den Raad van Ministers wordt behandeld, waarna de zaak, naar hij vertrouwt, weldra haar beslag zal krijgen.

Ten aanzien van de uitbetaling der predikantstraktemeten van het Ned. Herv. Kerkgenootschap, acht de regering het op haar weg te liggen, zich te houden aan de reglementen welke voor dat kerkgenootschap gelden. Door deze mededeeling is tevens beantwoord de vraag over de niet-uitbetaling der traktemeten te Reitzum en te Voorthuizen, waar de predikanten van hunne betrekking zijn vervallen verklaard.

In zijn Memorie van Beantwoording over de begroting van Buitenlandsche Zaken doet de Minister o. a. de volgende mededeelingen:

Het wetsontwerp tot goedkeuring der handelsconventie met Spanje bevindt zich thans op weg naar de Kamer. De officiële mededeeling van het Suez-tracé aan Nederland wordt eersdaags verwacht. Op grond van een met België gemaakte schikking, heeft de terugbezorging van meisjes of vrouwen nog niet plaats gehad. Duitschland is nog niet ingegaan op een dergelijke aan zijn Regeering voorgestelde schikking. Het tractaat tegen het drankmisbruik onder de visschers op de Noordzee zal eersdaags te 's-Hage worden ondertekend. Een stap tot formulering der grensovereenkomst tussen Nederlandsch en Fransch Guyana is onlangs opnieuw gedaan. Inmiddels wordt getracht te voorkomen, dat uit dezen tegenwoordigen toestand moeilijkheden voortkomen. Opheldering der Belgische verbodsbepaling omtrent den invoer in dat land van schepen uit Nederland, zou de Minister alieszins blijijk achten. De vervulling van onzen wensch is echter tot dusver op bezwaren van België afgestuit.

In de Memorie van Beantwoording op de begroting van Justitie, deelt de Minister o. a. mede, dat de Regeering bij nadere overweging het tegenwoordige tijdstip minder geschikt acht tot opheffing van 2 gerechtshoven. De Minister verwacht een spoedige indiening van een bij den Raad v. State afhankelijk wetsontwerp naar aanleiding van voorstellen der commissie voor de arbeidersenquête.

De indiening van een voorstel omtrent het faillissement en de surseance van betaling acht de Minister ontijdig, zoolang de handelsorganen nog slechts zoo korten tijd hebben gehad om hun oordeel openbaar te maken. Daar de commissie voor het Burg. Wetboek zich wel zal bezighouden met een onderzoek voor de mogelijke uitbreiding van het aan dienstdoende toegekende voorrecht tot andere loontrekkende personen, wil de Minister ook hiertoe niet nog een voorstel doen; evenmin omtrent wijziging van het Wetboek van Koophandel met betrekking tot eischen aan de reederijen.

Met een voorloopig ontwerp van een wetboek van strafrecht voor de zee- en landmacht hoopt de hoogleraar Mr. H. van der Hooven binnen eenige weken gereed te zijn. De Regeering is voornemens, dat ontwerp door een commissie, hoofdzakelijk van officieren der zee- en landmacht, te doen onderzoeken en daarna openbaar te maken.

Over den veiligheidsstand in platte lande behoeft men zich niet ongerust te maken. Uitbreiding van politiepersoneel acht hij vooralsnog niet noodig. De Minister ziet er niets onbillijks in, dat voor voorgevoelden tot langere duur drie maanden in de gevangenis andere regelen gelden dan voor de kortere tijd gestraften. Op de afschaffing der pistole in de strafgevangenis wenscht hij voorerst niet terug te komen.

Een plan is opgemaakt van verhuizing van het paleis van justitie te Amsterdam, ter tegemoetkoming aan de herhaalde klachten.

Door het hoofdbestuur van de Geldersch-Overijsselsche maatschappij van landbouw is besloten aan de Regeering een adres te zenden, waarin wordt aangevraagd om op de indiening van een wetsontwerp tot bevestiging van de knoeierijen in den boterhandel.

Thans is door de directie der Rijnspoorwegmaatschappij een adres aan de Tweede Kamer gericht, in zake de veelbesproken brug bij Gouda.

De directie wijst er op, dat door Gedep. Staten van Zuid-Holland tot voorwaarde gesteld is, dat zeventig procent der vaartuigen, welke van de Gouwe gebruik maken, voldoende vrije ruimte om door de brug te varen, terwijl die gesloten is, moesten hebben; dat bij een doorvaarthoogte van drie meter, waartoe de maatschappij zich bereid had verklaard de hand te willen leenen, 71,4 pCt. van de vaartuigen passeeren kon, en dat de directie dus verzoekt dat niet toe worde gegeven aan het verlangen van Gedep. Staten van Zuid-Holland, waar zij een grotere hoogte onmisbaar achten.

Een aantal visschers en belanghebbenden bij de visscherij te Volendam, hebben aan de Tweede Kamer een adres gericht, waarin

gewezen wordt op de groote schade, welke aan hun bedrijf zou worden toegebracht, wanneer de kamers zich vereenigen met het wetsvoorstel der Regeering, om het verbod tegen de wonderkuil — bij wijze van proef — opnieuw met twee jaren te verlengen.

Allerwegen wordt getracht den toekomstigen kiezers een kring te bereiden, waarin zij zich op politiek gebied thuis kunnen gevoelen.

Zoo deelden we verleden week mede, hoe de deffige vereeniging Grondwet alhier haar net uitwierp om oude kiezers te vangen, thans is de meer democratische vereeniging Burgerplicht aan den arbeid getogen, en heeft in een roedschrijven de voortreffelijkheid van Burgerplicht uitgemeten.

Maar ook de radicalen zitten niet stil, en hebben een vereeniging opgericht onder den naam: Radicale kas. Deze kas heeft ten doel het bijeenbrengen van kapitaal tot verspreiding der radicale beginselen door uitzending van spraken, verspreiding van geschriften en door propaganda in de provincie. Het voorlopig comité, tot het ontwerpen van statuten bestaat uit de heeren Dr. Hendrik de Vries, Mr. Paap, F. van der Goot, H. Gohard, N. van Kaupen, J. H. Geerke en Pijsers. Bereids zijn 50 leden toegetreden.

De Slachters-Courant deelt iets zeer merkwaardigs mede, namelijk, dat de inkt, waarmede aan het openbaar slachthuis hier ter stede het vleesch gestempeld wordt, vergiftig is.

Zulk een gestempeld stuk is door de heeren Dr. P. F. van Hamel Roos en H. Harmsen Wz. onderzocht, en het antwoord luidde: „Bijzaken chemisch onderzoek zijn aanlinverhoudingen geconstateerd (zoogenaamd methyl violet).“

„Deze stof“ — zegt de Sl. Ct. — „is vergiftig. Wil de slachter zijn cliënt niet vergifigen, dan moet hij het gestempelde deel uitsnijden en ook nog opletten, dat geen hond er mee wegloopt.“

Zoo ze niet reeds genomen zijn, zal het gemeentebestuur wel dadelijk maatregelen nemen, om aan deze officiële vleeschvergiftiging een einde te maken.

ROTTERDAM, 14 Nov. Door de liberale Kiesvereeniging Burgerplicht alhier is de heer De Bruyne candidaat voor den gemeenteraad gesteld.

De Kamer van Koophandel heeft aan de Tweede Kamer een adres gericht, waarin wordt aangevraagd om verhooging van de Gouwbrug. Voorts heeft dat college tot den Minister van Waterstaat een verzoek gericht, om het verplichtend lakken van aangeleekende brieven af te schaffen.

DELFT, 14 Nov. Ook uit deze plaats is een adres aan der Koning verzonden, waarbij wordt gevraagd hervorming van het bestaande Pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren in een algemeen pensioenfonds, ook voor weduwen en weezen van ambtenaren.

HELLEVOETSLSUIS, 14 Nov. Om het gevaar, dat de hier gestationeerde loodsboten naar Maassluis zullen worden overgebracht, af te weiden, heeft onze burgemeester met die van Brielle een samenkomst gehouden. Er moet besloten zijn aan de Regeering een adres te zenden met verzoek den maatregel niet door te zetten.

ZWOLLE, 15 Nov. In de gisteravond gehouden vergadering van den gemeenteraad is o. a. op een concessieaanvraag van de Zwolsche tramwegmaatschappij tot verlenging harer lijn naar de Dier-voort en Brink om het Stationsplein, met 13 tegen 5 stemmen afwijzend beschikt. Een onderzoek zal voortv. worden ingesteld naar de wenschelijkheid van een gemeentelijke drinkwaterleiding. In zake de kwestie der overbrugging van den IJssel, werd besloten een paar leden naar den Minister van Waterstaat af te vaardigen, om de op de zaak betrekking hebbende stukken terug te vragen.

GRONINGEN, 14 Nov. De Kamer van Koophandel heeft besloten een adres te zenden aan de regeering, om haar te verzoeken het advies van de landbouwcommissie, omtrent de bestelling van de knoeierijen in den boterhandel (door een wet, die verbiedt het in den handel brengen van surrogaten van boter als boter, onder een geïmporteerden naam, b.v. butter of butterine, of onder een samengesteld woord, waarin het woord boter voorkomt), ter zijde te leggen als onverschillig en onbillig, voor den landbouw.

MEPPEL, 14 Nov. In de verschillende plaatsen van ons kiesdistrict is men van liberale zijde druk bezig te arbeiden aan de voorbereiding der verkiezingen. Overal worden kiesvereenigingen opgericht, en weldra hoopt men een centrale vereeniging gereed te hebben.

ENKELHUIZEN, 14 Nov. Van hier werd aan den Koning een adres verzonden, waarin de hervorming van het bestaande pensioenfonds voor burgerlijke ambtenaren wordt gevraagd.

RHENEN, 14 Nov. De zo gevreesde ondiepte in den Rijn bij Remmerden onder de stad, die een uitgestrektheid van circa 100 meter toelast en reeds zoo menig schip en boot in het ongereede bracht, zal thans verdwijnen, daar op last van den Minister van Waterstaat de heer Mol, aannemer te Kullenburg, is begonnen met het verwerken van 400 kub. meter grond te diert plaats.

VLISSEINGEN, 14 Nov. Morgen, Dinsdag, zal op de reeds alhier aankomen het Kon. Belgische jacht „O'Horne“, komende van Portsmouth, om de Prinses van Wales af te halen en naar Engeland over te brengen.

GENEGD NIEUWS.

Verleden week deelden we mede, dat de politie alhier wel eens te vergoefs op zich wachten laat, wanneer het vrijstornachtig toeging voor de deur van het café voor vrouwen in de Warmoesstraat. Mevrouw Verrooy meldt ons naar aanleiding daarvan, dat zij van de politie de grootst mogelijke welwillendheid en hulp ondervindt, en dat, wanneer de politie zich wel eens wachten laat, dit is, wijl zij het in „deze ontzettende buurt“ zoo volhandig heeft en onmogelijk overal tegelijk kan zijn.

Om misverstand te voorkomen nemen wij gaarne deze voor de politie waardeerende verklaring op.

De aannemer van de telegraaflijn Overtoom-Amstelveen vindt niet veel medewerking. Bijna alle palen, die op verschillende afstanden waren nedergelegd, waren gisteren ochtend in de sloot geworpen.

Op de Landswerf alhier werden heden een honderdtal werklieden tijdelijk aangeworven om verschillende werken af te maken. Naar die inrichting te Willemsoord vertrokken van de Marinewerf te dezer stede een zestiental personen, om mede te werken aan het voor de indienststelling gereed maken van enkele oorlogsschepen.

De aanvoerders van het heilsleger alhier staan, vooral in het pas geopende lokaal aan de Lijnbaan, nog al te vaak bloot aan ergerlijke handelingen van de zijde des volks.

Zoo drong Zondagavond een bende van ongeveer vijftig opgeschoten jongens de vaderplaats van het Leger des Heils, op de Lijnbaan, binnenu, na vooraf de ruiten te hebben verbrijzeld. Wjl zij op ernstige wijze de rust verstoorden, werd om den bijstand van de politie gevraagd, die de geweldenaars naar buiten en met den stok uit elkander dreef. Daarmede was den jeugdigen deugnieten evenwel de lust tot verdere uitpattingen niet vergaan. In een tapperij, in de Acouliestraat gelegen, richtten zij eenige vernieling aan en mishandelden er deernij een man, die zich daar bevond. Andermaal trad nu de politie tusschenbeiden en joeg den troep uiteen, na eenige belhamels te hebben gevat.

Volgens de Amst. Ct. zijn twee Afrikanen als officieren bij het „Leger des Heils“ in dienst, en daarvoor in de binnenlanden van genoemd werelddeel strijdende, op komst naar Nederland en worden binnen enkele dagen hier ter stede verwacht.

Inmiddels begint het heilsiger zijn veldtochten ook in de rustige dorpen van ons land. Te Nunspeet zal zich o. a. een afdeeling van 6 personen (1 officier en 5 soldaten) vestigen. De godsdiensttoefeningen zullen worden gehouden in het daar onlangs opgericht lokaal voor uit-en inwendige zending, hetwelk door aankoop der aandelen thans voor het grootste gedeelte aan het leger toebehoort.

Te Spaarndam worden de godsdiensttoefeningen geregeld voortgezet; van de zijde der boerenjongens ondervindt men daar veel verzet.

Gisteravond tegen 11 uur ontstond op de Jodenbreestraat Nr. 14, in een manufactuurwinkel, door onbekende oorzaak een hevige binnenbrand, die echter door de brandweer met een handsput en een brandkraan spoedig werd bedwongen. De winkel is gedeeltelijk beschadigd en eenige winkelgoederen zijn verbrand.

Te Heemstede moet een levenloos kind met twee hooften geboren zijn; op elken schouder is er een bevestigd.

De politie te Groningen heeft nog een noodig en gepoest aan den distriet in het gebouw der ijkelbelastingen aldaar. Vrijdagmorgen werd de vouter J. L. G. A. S. aangehouden. Hij is tot de bekentenis gebracht, dat hij gelden van den verdachte ontvaangen en verborgen had. In een moestua buiten de voormalige Heerespoort werden zak, gedeeltelijk gevuld met halve stuiverstukken en halve centen, van den distiet afkomstig, gevonden. Tal van dergelijke stukken zijn nog in de woning van S. in beslag genomen en het bewijs is geleverd, dat hij meer muntstukken van die soort had omgezet bij verschillende winkeliers.

Te Aubeil bij Gulpen wordt in het armenhuis een ongewilde vrouw verpleegd, die in de vorige maand den onderom van 105 jaren bereikte. Zij is nog blink van gestel en geniet een goede gezondheid.

Kolonien.

BATAVIA, 11 Oct.

Dat de toestand in Atjeh niet rooskleurig is, blijkt uit het bericht, door de mail gebracht, dat namelijk telegrafisch last is gegeven om ten alerspoedigste van uit Padang 100 man met kader van Europeaan als voorloopige versterking naar Atjeh te zenden. Welke is per telegram aan de chefs der tweede en derde militaire afdeelingen gelast te doen onderzoeken en op te geven hoeveel valide manschappen zij beschikbaar hebben; welke last natuurlijk ook aan de eerste militaire afdeeling (Batavia) is gezonden. Dien namiddag werden dan ook reeds de militairen aan het tiende bataljon — in de wandeling het berri-berri bataljon genaamd — geneskundig onderzocht.

Bij al deze maatregelen wordt in het oog gehouden dat het 26. fe. en de bataljon zoolveel mogelijk gereeserveerd dient te blijven voor eventuele andere gebeurtenissen in onze archipel.

Bovendien zouden van het tiende Bataljon 1 sergeant, 2 korporals, 100 Europeaan en 100 inlanders moeten worden gelovend, doch zou dit contingent niet kunnen worden opgebracht, omdat daaraan bij de keuring 11 Europeaan en 18 inlanders zouden zijn te kortgekomen.

Deze maatregel is vermoedelijk een gevolg van een poets, dien de Atjehers ons veder hebben gespeeld, en waarvan, nog wel niet volledig, melding gemaakt wordt in het volgend telegram, van Atjehs gouverneur de 4en Oct. ontvangen: „Bende Tengkoetirou ruim vier honderd sterk drong nacht dertig een October binnen linie. Even sterke macht wilde een op twee volgen, werd door hinderlaag uit elkaar geslagen; eerste bende nestelde zich tusschen Moesapi Radja bedil, tweede October uit stellingen verdreven vonden al doeden.“

„Ous verlies vier doeden, zeventien gewonden waaronder licht doctur Frochnik.“

Tevens maakt De Javabode gewag van onrust, in een ander deel van Sumatra heerschend, namelijk op de Oostkust, in het landschap Padang, toebehoorend aan den sultan van Deli. De volkstam, die daar woont, de Rajahs, zijn niet ingenomen met het Maleische bestuur, sedert een paar jaren geleden hun eigen vorst door den sultan werd afgezet en door een stadhouder vervangen. Thans willen zij het Maleische juk afschudden en hebben zij reeds een bening genomen en de Boische politesoldaten verjaagd. Wanneer de sultan het alleen niet af kan, zal hij — zegt De Javabode — door ons moeten worden gesteund, tenzij de Regeering hem kon overhalen, tegen een schadeloosstelling, aan de Rajahs hunne onafhankelijkheid en hun vorst terug te geven, welke laatste dan onze soevereiniteit zou moeten erkennen.

Te Atjeh is door alle hoofdofficieren en door den chef van de cavalerie, op initiatief van den militair commandant, den kolonel Van Teyn, een poging op touw gezet om de nagedachtenis van ale op Sumatra's Noordkust gesnevelde opper-, hoofd- en gewone officieren, zoodra de mindere militairen, te eeren door de oprichting van een waardig gedenksteen op de begraafplaats te Perjoet.

Tevens is door de genoemde officieren het plan geopperd, om de groeve van generaal-majoor Demmen aan de vergetelheid te onttrekken door daarop een eenvoudig monument te plaatsen.

Men schijft aan het Bat. Hbld.: Hoera! Het leger kan tevreden zijn; eindelijk is tot de verlaten van Tjilatjap door de militaire macht bij gouvernementsbesluit besloten, ja, heeft de Regeering daarbij als haar wensch te kennen gegeven, dat de ontruiming van de plaats zoo spoedig mogelijk plaats vinde.

Rechtszaken.

NLWKK. Bij de behandeling voor de rechtbank te Zwolle van het rechtsgeding tusschen de „nieuwe“ en de „oude“ kerkvoogden alhier handhaafde Mr. Van Setten voor de „nieuwe“ den eisch, in dat gevaardig uitgedrukt, tot overgifte van kerkgebouw en pastorie en tot het doen van rekening en verantwoording. Voor een der gedaagden trad Mr. Cornelissen, voor de zes overigen Mr. de Marees van Swinderen als procureur op, aan wie, op hun verzoek, een termijn van veertien dagen werd toegestaan om antwoord in te dienen.

De Staats-Courant.

Aan den heer H. J. G. Modderman is, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als consul der Nederlanden te Monrovia. Tot nadere beschikking wordt het consulaat waargenomen door den heer A. Veldkamp aldaar.

Aan R. F. C. De Bruyn, burgemeester der gemeente Valkenburg (Zuidholland) is toestemming verleend om tot 20 October 1893 te Katwijk te blijven wonen.

Aan H. J. Vijgen, burgemeester van Guallo, is op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als secretaris der gemeente.

De gewone audientien van de Ministers van Financiën en Oorlog zullen op Donderdag den 17den November a. s. niet plaats hebben.

Aan vrouwe A. C. W. Seelig, weduwe van den kapitein der infanterie M. J. W. Van Vlaarden, is een pensioen toegekend van f600 's jaars.

Kerknieuws.

Zestel.

NED. HERV. KERK.

Te Enschede: D. W. Schuurink, te Assen; W. van Dam, te Grootebroek; A. F. Kamp, te Heerenveen; M. J. Adriani, te Edam; B. W. Colenbrander, te Horven, en B. J. Jungius, te Delden.

Drielal.

NED. HERV. KERK.

Te Oostburg: A. Scholte A. Hzn., te Hontenisse; S. R. de Boer, te Bozum, en J. C. Prins, te Werkhoven. — Te Amsterdam: Herfkens, te Dordrecht; Schuller tot Peursum, te Alkmaar, en van Lindonk, te Kampen. — Te Amsterdam: Van Hoogenhuize, te Dordrecht; Grondlohner, te Delft, en Hoogstraten, te Den Haag.

Bereyep.

NED. HERV. KERK.

Te Maasticht C. L. van den Broek, te Heiloo. — Te Roordahuizen, M. J. Adriani, te Edam. — Te Es (Fr.), J. C. K. Nonhebel, te Woudrichem.

Uoosgez. Kerk.

Te Mensingwee (Gr.), H. van Cleeff, prop. te Uithuizen.

Aangeworven.

NED. HERV. KERK.

Naar Arnhem, door W. L. Welter Jr., te Zwolle. — Naar Biambrugge, door A. Tap, te Hall (Geld).

Chr. Ger. Kerk.

Naar St. Anna-Parochie, door W. Wolsink, te Harlingen.

Bedankt.

NED. HERV. KERK.

Voor Vlaardingen, door A. B. ter Haar Romenij, te Dedemsvaart. — Voor Zwijndrecht, door C. Hattink, te Apeldoorn en het Loo.

OUDEKERK aan den Amstel. Vrijdagavond 11 Nov. werd hier door Ds. H. W. van Loon de benoemde kerkeraad der Ned. Ger. kerk (doelende) bevestigd.

In diezelfde godsdiensttoefening werden ook drie kinderen gedoopt. Na het einde werd in een daarvoor belegde kerkeraadvergadering, het synodale juk afgeworpen en daarvan aan de genabuurde kerken in de classis, aan de bevoegde autoriteiten en aan Z. M. den koning kennis gegeven.

BERKEL EN RODENRIJS. Ter aanvulling van ons vorig bericht diene, dat de heer P. Koster om den anderen Zondag de godsdiensttoefeningen bij de Christelijke Gereformeerde gemeente alhier zal leiden.

Ds. H. Spruijt Jr., predikant bij de Hervormde gemeente te Maasticht, heeft zijn emeritaat aangevraagd.

Schoolnieuws.

Examens.

Lager onderwijs te 's-Hage. Geëx. 8 mann. cand. Toegel. de heeren H. de Jong uit Wassenaar, C. Brusse uit Rijnsburg, J. J. van der Laan uit Katwijk, H. A. van Oosten uit Noordwijk en C. Hoogendoorn uit Bodegraven.

LEGEN EN VAOUT.

Vanwege het departement van Marine zullen aan het einde van zijkanaal F. nabij deze plaats schietoefeningen gehouden worden met vischtorpedos. De voorbereidende werkzaamheden zijn gereed en dezer dagen zijn de stoomketels en machinereien aangevuld, zoodat de oefeningen eersdaags aanvangen.

Heden werd door het alhier in bezetting liggende 4de bataljon van het 7de reg. infanterie de laatste der voorgeschreven proefmanche uitgetoerd, waarbij ditmaal een afstand van 35 kilometer moest worden afgelegd en de geweerdragers bij hun orlogsmunitie en ration levensmiddelen, tevens van honderd scherpe patronen voorzien waren.

De regimentscommandant, die tot dusver den troep steeds met de regimentsmuziek tegemoet ging, maakte ditmaal den marsch mede. Onder het spelen der muziek keerde de troep te 4 ure ongeveer terug.

Het instr.-bat. te Kampen werkt er zeer te mede om het kader korporaals bij de korpsen u infanterie, waar er op 1 Nov. 1. de korpsen 137 ontbraken, voltallig te maken. Zoo werden heden weder 41 korp. afgeleverd, om in den effectieven graad over te gaan.

Telegrammen.

Parijs, 15 Nov. De parlementaire enquête commissie is met het onderzoek der zaak Wilson begonnen. Na het verhoor van den heer Laurent, hoofdredacteur van het blad Paris, begaf de voorzitter zich met twee leden der commissie onmiddellijk naar den rechter van instructie Athalin, die hen ontving in tegenwoordigheid van den procureur-generaal Bouchez.

De verklaringen van Laurent betreffen nieuwe feiten, welke zeer ongunstig zijn voor den heer Wilson.

Rijcksh. Wiasma. A 6	20½	21½	—
Transcaucas. Sp. Obl. 3	—	—	—
Z. W. S. M. A. 100-1000	54½	54½	—
Z. West. Sp. M. 3000	—	—	—
Zweden.	—	—	—
Zweedsch-Noorw.spoor	57½	58	57½
Amerika.			
Buff. N. York m. stort.	20½	20½	20½
Buff. N. York m. prefer.	—	—	—
Buff. N. York m. stort.	18	18½	18½
Buff. Ohio. 6	—	—	—
Central Pacific Aand.	31½	31½	31½
Central Pacific Obl. 6	113½	—	—
Centr. Cal. Oregon 0.6	—	—	—
Centr. Calif. B. Obl. 6	104½	—	—
Chic. Atlant. Atl. Obl. 6	77½	—	—
Chic. N. W. Cambest.	—	—	—
Chic. Cert. v. A. Pres.	—	—	—
N. W. 1e Hypoth. Cert.	—	—	—
Chic. Sinking fund 6	106½	—	—
Chic. geconsol. Obl. 7	—	—	—
Chic. Iowa-Midl. Obl. 8	—	—	—
Chic. Mad. Ext. Obl. 7	181½	—	—
Ch. G. Trk. 2e Hyp. Obl. 5	88½	—	—
Chic. R. Isl. Ct. v. Aand.	—	—	—
Chic. South-West. O. 7	120½	—	—
Clev. Akron & Col. C. v. A.	85½	85½	—
Cert. v. A. Rio Grande	24½	24½	—
Pres. Aand. 6	59½	59½	59½
Cert. van Aand.	—	—	—
Obligations. 4	77½	77½	—
Denver-Rio-Gr. Obl. 7	118½	—	—
D. M. Ford. Oblig. 4	82½	—	—
D. M. Ford. Extension. 4	—	—	—
Florida Transp. 6	90½	—	—
Centr. W. Sp. M. C. v. A.	—	—	—
P. Ct. W. Sp. O. R. B. 6	—	—	—
Illinois Cent. L. S. C.	95½	—	—
St. Louis en Cairo v. A.	10	10½	—
St. L. en C. 1e Hyp. 4	—	—	—
Louis v. Nahav. Cert. 4	60½	61½	—
Louis v. Nahav. Obl. 6	—	—	—
Louis v. N. 2e Hyp. Obl. 3	—	—	—
Louis Sinking Fund 8	105½	—	—
Louis v. Adjum. bds. 6	99½	—	—
Lv. Wichita and West.	110½	—	—
Lv. 1 Hyp. Salem & Ark. 5	93½	—	—
Miss. Kans. Tox. Aand.	19	19½	—
Miss. Kans. Tox. Obl. 7	—	—	—
Miss. K. Ont. Alg. Hyp. 6	68½	68½	69½
Miss. Income-bonds.	—	—	—
Miss. U. P. S. B. Cert. 6	—	—	—
Miss. Pac. South Obl. 6	160½	—	—
Missouri Pacific C. v. A.	—	—	—
New Y. Erie W. S. Aand.	257½	30½	—
N. Y. Cert. van prof. A.	68½	—	—
N. Y. O. R. en Hudson.	—	—	—
Ontario Westp. Aand.	—	—	—
Ont. C. R. & Com. Sew.	16½	16½	—
N. Y. easily. Ohio. 6	—	—	—
N. Miss. 1e Hyp. Obl. 7	—	—	—
Calif. California Aand.	—	—	—
Reconstructie Certific.	—	—	—
Oreg. Calif. Preferred.	—	—	—
Reconstructie Certific.	—	—	—
S. P. Min. & Man. C. v. A.	—	—	—
S. Paul Min. & Man. Obl. 7	—	—	—
St. P. Ge. Sch. Obl. 3	—	—	—
St. P. Min. ge. Sch. 4½	—	—	—
Manitoba 2e Hyp. Obl. 6	—	—	—
Manitoba Decota Ext.	—	—	—
Pennyiv. Sp. C. v. Aand.	—	—	—
P. B. F. W. Ct. v. Aand. 7	—	—	—
P. R. en Aug. Inc. 6	—	—	—
South. Pacific Obl.	106½	—	—
Tol. Peoria 2e Hyp. I. C. 4	—	—	—
Tex. & N. Orl. Sab. aiv.	—	—	—
Un. Pac. Hoofdl. Aand.	—	—	—
Pac. Un. Cert. v. A.	52½	52½	52½
Union Pacific Obl. 6	—	—	—
Union Tr. B. S. Obl. Ob. 5	—	—	—
Union Tr. B. S. Obl. Ob. 6	107½	—	—
Wabash S. L. & P. Aand.	—	—	—
Wabash S. L. & P. Aand.	30½	30½	—
Brazil. Sp. Leven. 4½	—	—	—
Can. Atl. & N. W. 1e O. 5	—	—	—
Can. South C. v. Aand.	59	59½	—
Can. South O. 2e Hyp. 5	—	—	—
Canadian Pacific A.	53½	13½	—
Can. Pacific 1 Hyp. 5.	—	—	—
Manitoba. 6	—	—	—
Toronto. 6	—	—	—
Transw.-Maatschappijen.			
Sam. Joh. St. Tr. Aand. 105	—	—	—
Premieleeningen.			
Nederland.			
Stad Amst. A. / 1000 8	106½	—	—
Stad Amst. A. / 100 3	—	—	—
Amst. Kan.-Mij. C. v. A. 102	—	—	—
Stad Rotterdam.			

Over plaatsgebrek zijn wij genoodzaakt eenige
advertentiën tot een volgend nummer te laten liggen.

ADVERTENTIËN.

Heden overleed, tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen en mijn Aanbehuwdzoon, mijn hartelijk geliefden Echtgenoot,
GEORGE PAUL KRUIJFF,
in leven Geneesheer alhier, in den ouderdom van ruim 73 jaren.
Wed. G. P. KRUIJFF—Jorissen.
Rotterdam, 14 Nov. '87.
Algemeene Kennisgeving.

Voor al de heilwensen en menigvuldige blijken van vriendschap en liefde, op ons dubbel feest, zowel van buiten als uit onze stad en gemeente, ons geworden, betuigen wij bij deze onzen hartelijken dank.
H. BEUKER, V. D. M.
A. BEUKER—v. DUIN.
Leiden, 14 Nov. 1887. (8836)

Volontair-Boekhandel.

In een Protestantische Boekhandel met Boekdrukkerij in een kleine stad, kan spoedig een Jongmanschap als Volontair intern geplaatst worden, tegen vergoeding van f 300 voor kost en inwoning per jaar, over een leertijd van 2 jaren. Verschillende jongelui hebben in deze zaak met succes hun eerste opleiding genoten, waarvan de gunstigste aanbevelingen kunnen verstrekt worden. Brieven franco, lett. L. O., Bureau van dit blad. (8878)

VERSLAG- en Berichtgevers

op verschillend gebied, objectiviteit aan vlijheid parende, worden uit onderscheidene plaatsen van ons land ten dienste der dagbladen gevraagd.
Aanmeldingen met voorwaarden aan het „Dagblad-Correspondentbureau“, Spuistraat 189, Amsterdam, alwaar tot 1 December proefberichten worden verwacht.

Om zoo spoedig mogelijk in dienst te treden, vraagt men een

DIENSTBODE,

die netjes werken, goed met de wasch kan omgaan en van goede getuigen voorzien is, bij C. BOOT, Scheepsbouwermeester te Vrijebaan bij Delft. (8837)

Een Eigenaar van Perceelen,

te Amsterdam, van Christelijke beginselen, vraagt om eenige Perceelen in Opzicht, tot het ophalen van huren en daarover Administratie houden. Franco brieven bij P. P. SMIT, Ferdinand Bolstraat No. 58.

Zaterdag 26 November 1887, 's namiddags 5 ure, zal in het Lokale voor Verkoopingen, Achter St. Pieter, te Utrecht, ten overstaan van den Notaris Mr. C. DE WILDE aldaar, in het openbaar worden geveild en verkocht:

Een HUIS met Erf, Grod, Plaats en Tuin, Kelders en Kluizen, aan de werf der gracht uitkomende, van ouds genaamd: „De Kantoortoef“, te Utrecht, aan de O. Z. der Oudegracht, tusschen de Smee- en Geerteburgen, Wijk A, No. 68, groot 1 Are 42 Centiaren.

Beneden in eigen gebruik, boven verhuurd tegen f 200 per jaar tot 1 Mei 1888. Breder bij biljetten en nader onderricht ten Kantore van genoemden Notaris, aan de Oudekamp, Wijk A, No. 1179.80.

ORGEL.

Voor f 225 wordt TE KOOP aangeboden een ORGEL, uitmuntend geschikt voor Kerkgebruik, bestaande in Harmonium, 2½ spel, 11 reg. met 2 octaaf, vrij pedaal en zitbank, met hefboom voor windbalk. Te bezichtigen in het Orgel-Magazijn, Groote Markt 1, te Haarlem. (8772)

DAMES

laet u dit niet ontglippen! Voor f 1.75 zend ik franco door geheel het Rijk: 10 flinke, sterke, nette Gang- en Kamermatten, benevens 1 groote mooie, sterke, geweeft Voordeurmat. En wie voor 8 dagen postw. zendt, ontvangt daarbij geheel cadeau 1 prachtige goudkleurige Bloempottenmand, 1 dito Stofdoekenmand of 4 nette manden, op den postw. op te geven wat men verlangt. (8828)
R. HOVING, Welgelegen bij Steenwijk.

Stoelen voor Kerken,
ook voor WINKELIERS tot lage prijzen te bekomen bij
L. C. VERKERK, Culemborg.

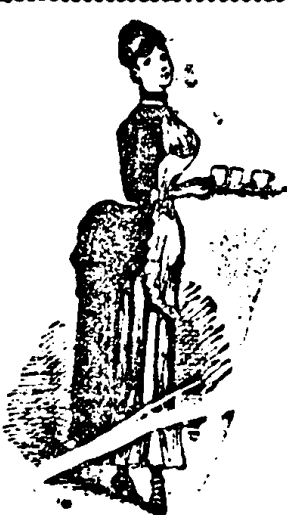
De Fijne PALMINE ZEEP

VAN
GEBRS. DOBBELMANN te Nijmegen,
blijft de meest geschikte Toiletzeep voor Dames, Kinderen en alle personen met een fijne gevoelige huid. De talrijke namaakzels die er van in den handel voorkomen, zijn het beste bewijs voor de deugdelijkheid dezer Zeep. Men lette vooral op Firma en Fabrieksmerk Het Anker. (8000)

BIJBELLEZING

op DONDERDAG den 17den November a.s., des avonds ten 8 uur, op de Bloemgracht No. 79, alhier, in het gebouw der Zondagschoolvereeniging, door den Heer
H. C. VOORHOEVE J.Zn., van 's Gravenhage,
Toegang en Plaatsen vrij. (8838)

GOUDEN MEDAILLE Tentoonst. van Voedingsmiddelen Amsterdam 1887.

Superior De Jong's Cacao.

WETENSCHAPPELIJKE AANBEVELING.

AMSTERDAM, October 1881.

Met genoegen verklaar ik hierbij, dat de CACAO, bereid door de firma DE ERVE H. DE JONG te Wormerveer van uitmuntende kwaliteit is bevonden, waarom ik niet aarzel, deze soort aan alle reconvalescenten en diegenen, welke aan zwakte lijden, te bevelen.
(get.) Dr. BRUX.

Verkrijgbaar in Bussen van 1/2, 1/4 en 1/8 Kg. voorzien van fabrieksmerk en handteekening.

Fabrikanten:

De Erve H. DE JONG, Wormerveer.

OVERHEERLIJKE PRINCESSE

Lager Bieren 10 cent per Flesch (in kwaliteit nog niet geëvenaard). Bottelarij
CHRISPIJN, Prinsengracht 397, bij de Reestraat.

GENERALE BRIQUETTES-HANDEL.

Tegenover de in den handel gebrachte Briquettes met bijna overeenkomende, feitelijk nagemaakte merken, blijft ondergeteekende voortgaan te leveren de echte Blokken gecarboniseerd Beukenhout, met onderstaand wettig gedeponeerd Fabrieksmerk:

Gecarboniseerd BEUKENHOUT. | BRUINKOOL-BRIQUETTES.

Onverbeterlijke Houtskool-Briquettes.

Wettig gedeponeerd
Fabrieksmerk.

Ieder Blok
20 uren
vuur.

Wettig
gedeponeerd

Fabrieksmerk.

Per 100 st. franco thuis Rotterdam f 3.—, Per 100 Kilo fr. thuis Rotterdam f 1.50.

Machinaal geklopte en gezeefte Gascocks à 50 Cent per H.L. franco thuis Rotterdam. Specialiteit in Houtskolen, Houts- en Steenkoolpoeder voor IJzer- en Metaalgietereien, Steenkool-Briquettes, Machinale Rallderturf en verdere Brandstoffen per Waggon, Scheepslading en Détail.

F. W. HISSCHEMÖLLER,

Katshoek 25, Rotterdam.

Eenig Importeur der echte Blokken gecarboniseerd Beukenhout.

Het Nieuwe Volksblad,

Versijnt elken Vrijdagavond.

BEVAT: Politieke Beschouwingen; Zondagslectuur; Feuilleton; Buiten- en Binnenlandsche Nieuws; Burgerlijke Standen; Kerk- en Schoolnieuws; Financiële Overzicht; Marktberichten enz. enz.

Prijs f 0.50

per 3 maanden. Advertentiën 5 Cent per regel. Proefnummers op aanvraag gratis. Wie zich thans aanmeldt als abonné voor het 1ste kwartaal van 1888, ontvangt de nog in dit jaar verschijnende Nrs. gratis.
G. AMSING,
Uitgever.

LEEUWARDEN.

FRIESCHE

Heeren Baay-Tabak.

Voor den verkoop van de in Holland zoo zeer gezochte Fijne Friesche Heeren Baay-Tabak, worden soliede Winkeliers gevraagd door de firma S. TROMP Az., Tabaksfabrikant, Harlingen. (7204)

KANTOOR van C. A. HONIGH,

te WORMERVEER.

Effecten, Assurantiën. Hypotheken, Geldleeningen, Levensverzekeringen.

ATTENTIE!!!

Wegens te groote voorraad in fijne Damescostume-Lakens, noteeren wij
Drap de Russe, 2 el breed van f 1.10 voor 95 cent.
Fluweellaken 2 el breed van 95 voor 75 cent.
De beste Fantasie-Lakens 2 el breed van f 1.75 voor f 1.40.
GROOTE VOORRAAD effen en geruit Dames-Laken, dubbelbreed van af 30 cent. Groote keuze Bokskins 2 el breed van 60 cents tot f 2.50. Gekleurde Bevers, Baaien, Witte Flanelen, Gekleurde en Zwarte Japonstoffen, Witte Goederen.

190 PRINSENGRACHT,
bij de Rozengracht.

H. J. VROOM,
AMSTERDAM.

Op aanvraag worden Stalen franco toegezonden.

GEM. ORGEL-COMPAGNIE te WASHINGTON.

OPGERICHT 1859.

ONTVANGEN een nieuwe zending ORGELS uit gemelde Fabriek. Deze Orgels onderscheiden zich boven andere in krachtvollen toon, uitmuntende constructie, eleganten vorm gepaard met de

LAAGSTE PRIJZEN.

Vraag de Geïllustreerde Catalogus 1886.

HOOFD-AGENT IMPORTEUR:

M. J. RADIUS, Amsterdam, Keizersgracht No. 305.

ZIE DAAR

BOSBOOM-TOUSSAINT.

BOSBOOM-TOUSSAINT's Werken, 4 fraai, klein folio deelen, de beste werken van onze grootste Nederl. romancier, fraaie druk op prachtig velin papier, de 4 groote deelen slechts f 7.50, in 4 uitst. prachtbanden voor slechts f 9.50.

1, 2, 3. BOSBOOM-TOUSSAINT. *Het Huis Lauressse, De Graaf van Devonsaire, De Engelen te Rome.* Ta zamen v. sl. f 2.40, in prachtband f 2.90

4. BOSBOOM-TOUSSAINT. *De Delftsche Wonderdokter,* fraaie druk, op keurig papier, ingenaaid voor slechts f 2.40, in prachtband f 2.90

5. BOSBOOM-TOUSSAINT. *Gideon Florensz,* rom. hist. uit het tijdperk van Leycester's bestuur in Nederland, fr. dr., prachtig papier, ing. v. sl. f 2.90, in prb. f 3.50

6. BOSBOOM-TOUSSAINT. *Langs een Omweg,* fraaie druk, keurig papier, ing. voor slechts f 1.90, in prachtband f 2.50

Ieder werk tegen dezen afzonderlijken spotprijs verkrijgbaar; alles te zamen ingenaaid voor f 7.50, of 4 prachtbanden f 9.50. Het geheel is een prachtstuk. De toezending geschiedt goed verpakt, franco, tegen zending van een postw., waarop men schrijven moet: **BOSBOOM-TOUSSAINT'S WERKEN.** Bestelling is aan te bevelen bij GEBRS. COHEN, Magazijnen van Goedkope Boeken, te Arnheim of te Nijmegen.

Wie een solied en prijswaardig HORLOGE verlangt, verstaft zich een
STER-HORLOGE,
voorzien van de venstaand gedeponeerd Fabrieksmerk.

7721)

J. W. NIEUWENHUIJS, BOEKHANDELAAR,

maakt bij deze aan zijne geachte Begunstigers bekend, dat hij is VERHUISD van
Tuinstraat No. 20 naar No. 40
in dezelfde straat.
Beveelt zich minzaam aan.

VRAAGT DE ECHE COCOS-ROZENZEEP,

VAN
GEBRS. DOBBELMANN te Nijmegen.

Fabrieksmerk „HET ANKER.“
Deze Zeep overtreft verre de gewone Cocoszeep, is zachter voor de huid en aangenaam geperfeumeerd. Men wachte zich voor het namaaksel, dat slechts eene gewone Cocoszeep, zonder Rozenparfum en 10 gram per stuk lichter is.

Prof. Pergrer d'Alion HAAR-EXTRACT.

Geheel eenig in zijn samenstelling, en afwijkend van alle andere haarmiddelen, zonder vet of olie. Het houdt het hoofd rein, maakt de haren krachtig en fris en doet nieuwe haren ontkiemen, zoodat men zich na een kort gebruik in een fraai hoofd met haar mag verheugen. Prijs per flescon met gebruiksaanwijzing 40 ct. Verkrijgbaar in de onderstaande depots:

A. F. Renken, Am-G. de Barbanson, Nieuw-sterdam, hoek Vijgendam en War- moesstraat.
H. J. Renken Jr., Amsterdam, N. Z. Voorburgwal hoek Molsteeg.
W. A. Schade & Isoriet & Zn., Veenestr., Zonen te Amster- in de Prinsdijk, 's Hage- dam. Leidsche str. C. van Esveld, te Nij- de Vliet.
Meurs & Co., Am- Feldbrugge, te Gronin- sterd. Rapenburg.
Christiaan Anne- S. P. Postma, te Leeu- garn, hoek Palais- straat, id. Singel.
H. Meijer, Haarlem. Wed. A. Padburg, te Heerenveen.

Prentenboeken in Pakketten!

Buitengewoon Mooi. Ongekend Goedkoop!!!

Pakket O. Extra Verrassend voor f 1.10.

Voor Kinderen van 4—8 jaar.

No. 1. J. Schenkman, St. Nicolaas en zijn knecht. (Zie ginds komt de Stoomboot enz.) met 16 gekleurde platen.

No. 2. Letters en Dieren. m. 6 pl.

No. 3. Ali Baba, m. 5 pl.

No. 4. De twee Katjes, m. 5 pl.

No. 5. Prentjes en letters m. 5 pl.

No. 6. Jan Klaassen m. 5 pl.

No. 7. Moeder Hu- baard m. 5 pl.

No. 8. Blauwbaard m. 5 pl.

No. 9. De dwerg m. 5 pl.

No. 10. Kl. Duimje m. 5 pl.

No. 11. Het huis van Frans en Neel, grappige vertel- ling, m. 6 pl.

Pakket P, voor slechts f 0.75.

Voor Kinderen van 4—8 jaar.

No. 1—2. Twee aardige 40. prentenboeken.

No. 3. Een Cahier met zes fraaie Vouw- platen, aangenaam tijdver rijf voor de jeugd.

No. 4. Vier mooie platen om uit te knip- pen en op te plakken.

No. 5. Groot A. B. Boek met Wapens en Vlaggen en gouden letters.

No. 6. Het kluchtige Kinderboek Reintje van der Schalk. Volksuitgave met 16 pl.

Pakket Q. Twaalf mooie Boksjes v. sl. f 1.25.

Voor Kinderen van 3—8 jaar.

No. 1. Ant. de Rop. Meibloesem of Vlijtig Volkje, Fleurig Volkje, Spigig Volkje, Treurig Volkje, allerliefste Verhaaltjes en versjes met 20 zeer fijne gekleurde pl.

No. 2 tot 5. Kinderdeuntjes en Wiegeliederen. Inhoud: Klein klein Vogelkje, Hanneke Hanneke Sara, Tusschen Keulen en Parijs, Klaasje wou niet deugen, Jan Oliekoek, Torentje, Torentje buskruid, ronde Molen, enz. enz., 4 mooie Kinder- boeken, elk met 6 pl.

No. 6. tot 12. Zeven allerliefste Dieren- boekjes, elk met 4 gekl. pl.

Pakket R. 16 Prentenboeken v. sl. f 1.20.

Voor Kinderen van 7—9 jaar.

No. 1. Roodkapje.

No. 2. Tante stub- bard.

No. 3. Wreedheid ge- straft.

No. 4. Dabora en haar Poeje.

No. 5. Arm Rood- borstje.

No. 6. De Drie Big- getjes.

No. 7. Grootmoeder's Vertellingen.

No. 8. Het witte Konijntje.

No. 9. De slordige Johan.

No. 10. Deleerzame Frit.

No. 11. De kleine Gulzigard.

No. 12. Grootvaders Vrijjaardag.

No. 13. Alidaen baar Pop.

No. 14. De geschie- nis van een Vo- geltje.

No. 15. De trouwe Hector.

No. 16. De kluchtige Polichinel.

Pakket S. 18 Prentenboeken v. sl. f 1.30.

Voor Kinderen van 6—9 jaar.

No. 1. J. J. A. Gouverneur. In 't Prisel, of wat Oom Jan van allerlei Dieren, Boomen en Planten wist te vertellen. Groot 4°. formaat met pracht. gekl. pl.

No. 2. Albertus. Aladdin of de Wonder- lamp, verhaal uit de 1001 Nacht. Groot 4°. formaat met prachti. gekl. platen.

No. 3. Albertus. Abou Hassan of de Ont- waakte Slap, verhaal uit de 1001 Nacht. Groot 4°. formaat met gekleurde platen.

No. 4. P. J. Andriessen. De Twaalf Maan- den. Groot 4°. formaat met prachtige gekleurde platen.

No. 5. J. J. A. Goeverneur. Hoe kleine Piet groot werd. Groot 4°. formaat met 6 prachtige gekleurde platen.

No. 6. Frits Goedhart. mooi boek, groot 4°. formaat met 6 prachtige gekl. platen. Deze zes groote boeken met groote prach- tige platen voor slechts f 3.—

Pakket X. Dat 's een Koopje!

Voor Kinderen van 6—9 jaar.

Vijf groote grappige Boeken voor f 1.90 in plaats van f 5.40.

No. 1 en 2. De Reis van Gulliver en de Reis van Pierrot naar de Maan. 2 groot 4°. Boeken, elk met 6 platen.

No. 3. Piss met zijn Koranuten. Nieuw groot 4°. boek, met 6 platen.

No. 4. Het rijk der Katten. Nieuw groot boek met gekleurde platen.

Dat de Bestellingen met stroomen zullen inkomen spreekt van zelf! Iedereen zal van dit fraaie, goedkope Aanbod profiteren, daarom dit nog: Alle bestellingen worden in volgorde afgezonden; wie het eerst komt wordt het eerst ge- holpen. Bestel dus hoe eerder hoe beter. ten einde van tijdige ontvangst verzekerd te zijn.

Verkrijgbaar bij D. BOLLE, Bazaar van Goedkope Boeken, Hang bij de Vischmarkt, te Rotterdam. Voor buiten de Stad franco thuis, op ontvangst van Postwissel, waarop men, behalve de verlangde letter of letters, alleen maar behoeft te schrijven: **Kinderboeken in Pakketten.**

No. 5. Pieter en Roosje. Nieuw groot 4°. Boek met 6 gekleurde platen.

Pakket Y, voor slechts f 2.25.

Voor jongens van 8—12 jaar.

No. 1. W. F. van Oostveen, Leven en avonturen van Don Quichot, groot for- maat, met 6 extra fraai gekleurde pla- ten, stevig geacartonneerd.

No. 2. W. F. van Oostveen, Reizen en avonturen van Baron van Münchhausen, groot formaat met 6 extra fraaie gekl. platen, stevig geacartonneerd.

No. 3. W. F. van Oostveen, Reizen en Lot, gevallen van Robinson Crusoe, groot formaat met 6 extra fraai gekl. platen, stevig geacartonneerd.

Pakket Z, Zes Groote Boeken voor slechts f 2.50 in plaats van f 5.35.

Voor Kinderen van 6—10 jaar.

No. 1—3. Sprookjes uit het Hoofd. van Wilhelm Bosch, aanbevolen door C. Vos- maer, Jan ten Brink. Cd. Busken Hu- et e. a. 3 groot 8°. Boeken, met bijzonder geestig geteekende, fraai gekl. platen.

No. 4. Een Wandeling door de Diergaarde, nieuw fraai Boek, groot 4°. formaat, met 6 gekleurde platen.

No. 5. De Nederige Ridder, nieuw Boek, groot 4°. formaat, met 6 gekl. platen.

No. 6. Fabelen van la Fontaine, groot nieuw Boek, 4°. formaat, met 6 gekl. pl.

Pakket 3, voor slechts f 2.

Groote Dieren voor kleine kinderen.

Voor Kinderen van 2—6 jaar.

Zes prachtige 40. Boeken met Versjes van Agatha.

No. 1. De trouwe Hond.

No. 2. De grappige Poesjes.

No. 3. De Rood- borstjes.

No. 4. Het gezeldde Paard.

No. 5. Haantje Ku- kluku.

No. 6. De sterke IJs- beer.

Pakket T. Zeven Alleraardigste Boeken voor sl. f 1.90 in plaats van f 3.30.

Voor Kinderen van 5—8 jaar.

No. 1. Ant. L. de Rop. Lelietjes van Dalen. Een prachtig groot Prentenboek met 22 allerfraaiste gekl. Platen, naar teken. v. L. von Kramer, stevig geacartonneerd.

No. 2—7. De Muurbekladder, met 6 Platen. — De wreede Jan, met 6 Platen. — Philip de Schommelaar, met 6 Platen. — De luie Frans, met 6 Platen. — De Vliegende Robert, met 6 Platen. — De wilde Jager, met 6 Platen.

Pakket U. Vier Groote Fraaie Boeken voor Kinderen van 5—8 jaar.

Slechts f 1.50 in plaats van f 3.—

No. 1. Ant. L. de Rop. Boechvooltjes. Een prachtig groot Prentenboek met 22 allerfraaiste gekl. Platen, naar teken. v. L. von Kramer, stevig geacartonneerd.

No. 2. F. H. van Leent, Uit de Rijke Kinderwereld, groot Boek met 6 Platen.

No. 3. F. H. van Leent, Zonnige Daagjes, groot Boek met 6 Platen.

No. 4. F. H. van Leent, Kijkjes om ons heen, groot Boek met 6 Platen.

Pakket V. 18 Stuks voor slechts f 3.25.

Voor kinderen van 4—8 jaar.

No. 1. F. H. van Leent. Grootst A B Boek met 24 mooie platen en 24 mooie versjes, buitengewoon groot boek.

No. 2. J. Schenkman. Sint Nicolaas en zijn knecht. Het echte, mooie, St. Nicolaas met 16 platen en versjes: Zie ginds komt de stoomboot, enz.

No. 3—18. 16 aardige Prentenb. elk met 6 mooie pl. en grappige versjes. De titels van deze boekjes zijn als